

Kombinationstjänsterna kan vara guld värda, anser Sofie. Hennes innehåller samordning, säkerhetsarbete och kliniskt arbete.

»För min del har tjänsten inneburit att jag behållit gnistan och engagemanget för båda mina arbetsområden.«

– Lönen ska vara relaterad till arbetsinsatsen. Men möjligheten att få attraktiva ansvarsområden, flexibla arbetstider, utbildningar och kombinationstjänster spelar också in. Just kombinationstjänsterna kan vara guld värda. För min del har tjänsten inneburit att jag behållit gnistan och engagemanget för båda mina arbetsområden, säger hon.

Sofie Hedman ger intryck av att vara en lagspelare med stor omsorg om andra.

– MAVA har hårda krav på sig att ta emot nyinkomna patienter från akutmottagningen under dygnets alla timmar, och vi försöker verkligen hjälpa alla oavsett vilken klinik de egentligen tillhör. En del patienter, som exempelvis äldre och multisyjuka, kan ibland hamna i kläm på grund av vårdplatsbristen, dem har vi ett extra öga på, säger Sofie Hedman. ■

TRERÖSTER OM SOFIE HEDMAN

Thomas Svennberg Jakobsson, undersköterska på MAVA, Huddinge.
– Sofie är en otroligt driftig och innovativ kollega. Hon är målmedveten och ambitiös och har dessutom humor. Vi har alltid kul på jobbet!

Inga-Lena Söderström, vårdenhetschef på MAVA, Huddinge.
– Om Sofie säger att hon ska göra en sak så blir det gjort. Hon har ett flödestänk och ser till helheten och det är alltid till gagn för patienten. Sofie är bra på att bena upp problem och hitta kreativa lösningar.

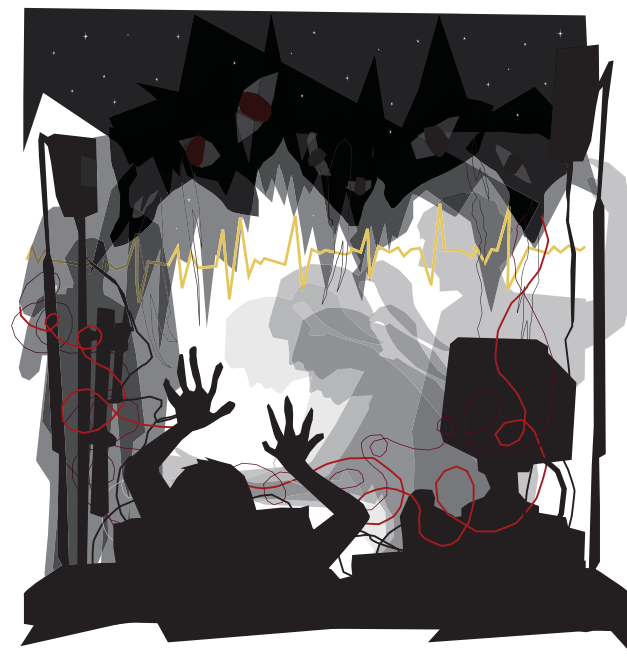

Anna Adegren, nära vän.
– Jag och Sofie har hängt ihop i tjugo år. Sofie är snäll, rak och lätt att umgås med. Frågar man något får man ett ärligt svar, hon pratar aldrig bakom ryggen på folk.

Känslig vård mellan dröm och verklighet

Ett tillstånd mellan dröm och verklighet, där skiljelinjen mellan vad som är sant och falskt är helt utsuddad. Så upplever många patienter intensivvård. Känslan är ofta skrämmande, men med hjälp av kunnig personal kan obehaget minskas.

TEXT: PIA HELLSING
ILLUSTRATION: TOVE HENNIX

EN EMPATISK, närvarande sjuksköterska med god förmåga att närma sig patienten och som berättar vad som händer räcker långt, menar professor Jan Wernerman, överläkare vid AnOpIVA-kliniken i Huddinge.

– I Skandinavien strävar vi efter att vårda intensivvårdspatienter i ett så vaket tillstånd som möjligt.

Orsaken är att andningsvården underlättas, muskelförtviningen begränsas och mobiliseringen av patienterna gynnas. Även om ett "halvvak" tillstånd kräver mer personal, är det lättare att vårda

en patient som själv kan medverka vid till exempel tunga lyft. En lugn, lättväckt patient som kan nicka till svar är det bästa för alla.

Men att vara svårt sjuk, att ha förlorat sin autonomi och dessutom sakna tidsuppfattning och förmåga att skilja på olika förlopp, är för många mycket obehagligt. Hallucinationer är vanliga, och dessa kan faktiskt vara angenäma. Hela affärsverksamheten byggs upp och nya vänskapsband knyts för livet i drömvärlden. Men det är lika vanligt med traumatiska föreställningar om

att befinna sig i dödens väntrum, eller se någon mördas när det i själva verket utförs en vårdhandling.

– Det värsta är när patienterna uppfattar oss personal som något främmande, aliens med röda ögon som vill dem något ont, säger Jan Wernerman och beskriver att patienterna sällan är aggressiva men ofta oroliga och "plockiga" vilket medför en risk att viktiga infarter dras ut.

ORON KAN STILLAS med förstående personal som hela tiden förklarar för patienten varför hon hamnat på intensiven, vad det är för olika slangor och apparater runt omkring och vad som händer härnäst. Informationen måste upprepas gång på gång, eftersom patienten brister i perception och minne. Även kontakten med anhöriga, vars minnesfunktion ofta är nedsatt på grund av oro eller chock, måste prioriteras och fungera eftersom den indirekt påverkar patienten.

– Det är också viktigt hur personalen betar sig vid sängen. Relativt enkla åtgärder som försiktiga handrörelser och att inte dyka upp utan förvarning kan göra hela skillnaden, berättar IVA-sjuksköterskan Marie Wilmenius och säger att personalen ofta bör fråga om patienten har ont, eftersom en optimal smärtlindring är A och O för välbefinnandet.

En annan lätt åtgärd är att stänga av olika larm ljud så fort det går, eftersom dessa kan stressa patienten oerhört.

DE PATIENTER SOM vårdats i mer än fyra dygn på intensiven erbjuds tre återbesök på post-IVA-mottagningen. Varje år tar de emot cirka 60 patienter. Här reds patienternas frågetecken kring vårdtiden ut och minnesluckor förklaras och fylls i. För många är det här en del av läkningsprocessen och ett viktigt avslut på en dramatisk sjukdomsresa.

– Det känns bra när patienterna beskriver hur minnena och drömmarna fortfarande finns där, men att de är hanterbara och går att lägga bakom sig, berättar Marie Wilmenius.